

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
ЦЕНТЪР ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА
КОРУПЦИЯТА И ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ**

**КРАТЪК ДОКЛАД
НА ТЕМА
„РИСКОВЕ ЗА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ
БЕЖАНСКАТА ВЪЛНА В ЕВРОПА“**

СОФИЯ 2017г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. УВОД	3
II. АНАЛИЗ НА СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ	5
III. АНАЛИЗ НА ДОКЛАДА ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2015 Г.	7
IV. АНАЛИЗ НА СТАНОВИЩА НА ЕКСПЕРТИ	8
V. АНАЛИЗ НА ПУБЛИКАЦИИ ОТ ПЕЧАТНИ МЕДИИ	36
VI. ОБОБЩЕН СПИСЪК С РИСКОВЕ, ЗАПЛАХИ И МЕРКИ	37
VII. ИЗВОДИ	45

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. ПРИЛОЖЕНИЕ №1 - *РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ ЗА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ, ИМАЩИ ПРЯКО И/ИЛИ КОСВЕНО ОТНОШЕНИЕ КЪМ БЕЖАНСКИЯ ПРОБЛЕМ, ИЗВЕДЕНИ ОТ СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ДОКУМЕНТИ;*

2. ПРИЛОЖЕНИЕ №2 - *ОЧАКВАНИЯ И ПЕРСПЕКТИВИ НА РИСКОВЕТЕ И ЗАПЛАХИТЕ ЗА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ, СВЪРЗАНИ С БЕЖАНСКАТА ВЪЛНА, КАКТО И НА МЕРКИТЕ ЗА ТЯХНОТО ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ, ИЗВЕДЕНИ ОТ ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2015 Г.;*

3. ПРИЛОЖЕНИЕ №3 - *СТАНОВИЩА НА ЕКСПЕРТИ;*

4. ПРИЛОЖЕНИЕ №4 - *РИСКОВЕ, ЗАПЛАХИ И МЕРКИ ЗА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ БЕЖАНСКАТА ВЪЛНА, ИЗВЕДЕНИ ОТ ПУБЛИКАЦИИ В МЕДИЙНИЯ ПЕЧАТ. БИБЛИОГРАФИЯ И КРАТКА АНОТАЦИЯ НА ИЗТОЧНИЦИТЕ.*

I. УВОД

Военните конфликти през последните години в Близкия изток, Африка и Южна Азия, както и последвалите ги продължителни политически, икономически и хуманитарни кризи, породиха огромни бежански потоци, насочени към Европа.

Това превърна бежанските кризи в един от основните проблеми, съпътстващи съвременното развитие на човечеството. Това бе и една от причините Съветът за сигурност към ООН да премахне мандатността на Върховния комисариат на ООН по бежанците и да го удължи за неопределен срок, "докато се разреши проблемът с бежанците".

Друг основен проблем на съвременното развитие на света е миграцията. През последните десетилетия миграционните потоци бързо се разрастваха и миграцията се превърна в съставна част на всички глобални проблеми.

За преодоляване на тези ситуации на кризи, световната общност и особено страните от Европейския съюз се оказаха неподготвени и в условията на липса на глобална и единна общоевропейска позиция.

Членството на Р. България в ЕС, както и в НАТО, доведе до появата на нови заплахи и рискове за националната сигурност на страната. Поради заеманото географско положение границите на България се оказаха и външни граници на Общността, поради което неизбежно се превърнаха в обект на множество транзитни, миграционни, контрабандни и криминални потоци. Близостта на страната ни до „горещите“ точки на конфликти допълнително засили рисковете и заплахите пред системата за националната сигурност.

Поради тези обстоятелства и факти, разработването на темата „Рискове за националната сигурност, произтичащи от бежанската вълна в Европа“ е особено актуална, значима и необходима за българското общество и управлението на страната.

Ето защо настоящия доклад си постави за цел да установи актуалността, релевантността и пълнотата на идентифицираните рискове и заплахи за националната сигурност, свързани с бежанската вълна, както и на предприетите във връзка с тях мерки.

За постигането на тази цел се изпълниха следните задачи:

- установяване на основните и релевантни стратегически документи, имащи отношение към разработвания проект;
- анализ на основните и релевантни стратегически документи за установяване на рискове и заплахи за националната сигурност, свързани с бежанската вълна;
- анализ на Доклада за състоянието на националната сигурност на Република България през 2015 г.;
- организиране от страна на ЦППКОП на кръгли маси с цел идентифициране на нови рискове, заплахи и мерки за националната сигурност, свързани с бежанската вълна, с участието на представители на експертната общност;
- анализ на становищата на експертите, взели участие в организираните от ЦППКОП кръгли маси;
- анализ на публикации от печатни медии, свързани с бежанската вълна;
- обобщаване на резултатите от извършените анализи и изготвяне на изводи.

В обхвата на изследването са разгледани онези рискове и заплахи за националната сигурност на страната, които са в причинно-следствена връзка с бежанската криза.

По отношение на законодателната регулация, свързана с бежанския проблем, нейната актуалност и пълнота, ЦППКОП изготви доклад на тема *„Анализ на законодателството на ЕС за убежището и бежанците. Модел на решение на бежанския проблем и хуманитарната криза. Противодействие на организираната престъпност и корупцията, свързани с миграционните проблеми“*. В доклада бе извършен анализ на действащото българско наказателно законодателство в областта на

противодействието на корупцията и организираната престъпност, свързани с бежанския проблем. Посочени бяха и конкретни мерки за осъвременяване, допълване и усъвършенстване на съответните наказателно-правни норми.

II. АНАЛИЗ НА СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

1. СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ РАЗРАБОТВАНИЯ ПРОЕКТ;

При определянето на обхвата и вида на основните и релевантни стратегическите документи – предмет на изследване се използва списък на „Стратегически документи на национално ниво“¹. Същият съдържа 174 броя стратегически документи, причислени към 21 категории.

Определените за основни и относими стратегически документи са:

1.1. *„Стратегия за национална сигурност на Република България“* - действащ и актуален стратегически документ в областта на националната сигурност, приет с РНС от 25.02.2011 г. Тя е основополагащ стратегически документ за единно формиране, планиране, осъществяване, координиране и контрол на политиката за национална сигурност, провеждана от държавните институции в сътрудничество с гражданите и техните организации. В нея, също така, са посочени националните интереси и необходимите условия и предпоставки за тяхното реализиране, начините за неутрализиране на рисковете и заплахите за страната и нейните граждани.

В стратегията е описана средата за сигурност, като посочените рискове и заплахи за националната сигурност са групирани в категориите „външна среда на сигурност“ и „вътрешна среда на сигурност“. Посочени са политики за сигурност и приоритети, като те са съотнесени към съответните публични сектори. В стратегията е очертана системата за национална сигурност, нейната

---

¹<http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/List.aspx?lang=bg-BG&categoryId=1&typeConsultation=1&typeCategory=0&docType=1> от 10.10.2016г.

цел, органи, инструментариум, начин на функциониране, контрол и отчетност.

1.2. *„Стратегия за противодействие на радикализацията и тероризма“ (2015-2020 г.)* - приета с РМС № 1039 от 30.12.2015 г. Стратегията е съобразена и е съответствие с международните и национални стратегически документи и актове в областта. В нея се съдържат рисковете, заплахите и последиците, породени от насилствената радикализация и тероризма, както и са посочени комплекс от мерки (политики) на правителството за противодействие на радикализацията и тероризма.

1.3. *„Национална стратегия за киберсигурност „Кибер устойчива България 2020“* - приета с решение № 583 на МС от 18.07.2016 г. Посочената в нея стратегическа цел е провеждане на единна национална политика за киберсигурност, в съответствие със стратегиите и политиките на Европейския съюз и НАТО. Тази политика има за задача: защитата на критичната комуникационно-информационна инфраструктура и възможността на гражданите, бизнеса, държавните и обществените институции да обменят и обработват свободно и надеждно електронна информация. В стратегията са посочени рискове, заплахи, предизвикателства и възможности в съвременното киберпространство, както и са набелязани цели и мерки за развитие в девет ключови области. Предвидено е реализирането на стратегията да се състои в три фази.

1.4. *„Национална стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията 2015-2020г.* - приета с РМС № 437 от 12.06.2015 г. В стратегията е разписано, че нейната цел е създаване на политическа рамка за изграждане на комплексна и устойчива нормативна и институционална основа за успешно управление на законната миграция и интеграцията, както и за превенция и противодействие на незаконната миграция и идентификация и предоставяне на необходимата грижа за търсеци и получили международна закрила лица в България. В стратегията подробно е

разписана институционалната система с посочване на отговорните държавни органи, относимата нормативна уредба, описание на миграционна обстановка и провежданите националните политики. Посочени са, също така слабости, рискове и заплахи в областта на миграцията, убежището и интеграцията, както и мерки за тяхното преодоляване и очакваните резултати.

2. КОНСТАТАЦИИ.

След извършване на анализ на основните и относими стратегически документи се установи, че във всеки един от тях се съдържат рискове и заплахи, имащи пряко и/или косвено отношение към разработвания проект.

Обемът, броят и характерът на рисковете и заплахите е предопределен от предмета на стратегическия документ и неговия тематичен обхват. Определените рискове и заплахи, имащи пряко и/или косвено отношение за националната сигурност, свързани с бежанския проблем са изведени в Приложение №1.

III. АНАЛИЗ НА ДОКЛАДА ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2015 Г.

С Решение № 438 от 27.05.2016 г. на Министерски съвет е приет Годишен доклад за състоянието на националната сигурност на Република България през 2015 г. Същият е изпратен на Народно събрание и приет с негово Решение от 01. 09. 2016 г. Поставената в доклада цел е „... да представи оценките за рисковете, опасностите и заплахите на изпълнителната власт, за ефективността и ефикасността на политиката за национална сигурност през 2015 г., както и за действията, които институциите планират да предприемат през следващия период. Годишният доклад за състоянието на националната сигурност има значение и за информирането на публични институции и граждански организации в други държави, както и на структури на НАТО, на Европейския съюз и на други международни организации относно политиката за сигурност на Република България.“.

В доклада е посочено, че „... следва структурата и съдържанието на Стратегията за национална сигурност...“. „... Докладът се състои от три глави. В първа глава е оценена средата за сигурност през призмата на дефинираните национални интереси. Доколкото стратегията за национална сигурност се изпълнява чрез секторни политики, втора глава представя работата в секторните политики за противодействие на рисковете и заплахите за националната сигурност. В трета глава, на базата на оценка и изводи от състоянието на средата за сигурност и секторните политики, са очертани очаквания и перспективи за 2016 г. и след това.“.

В доклада за състоянието на националната сигурност на Република България през 2015 г. се съдържат рискове и заплахи, имащи пряко и/или косвено отношение към бежанската криза. В доклада, също така се съдържа оценка и изводи за състоянието на средата за сигурност и секторните политики и са очертани очакванията и перспективите за 2016 г. и след това. След извършен анализ на доклада за състоянието на националната сигурност на Република България през 2015г. и с цел изследване на тяхната пълнота, в Приложение №2 са изведени очакванията и перспективите на рисковете и заплахите за националната сигурност, свързани с бежанската вълна, както и на мерките за тяхното противодействие.

IV. АНАЛИЗ НА СТАНОВИЩА НА ЕКСПЕРТИ

Във връзка с разработваните проект *„Анализ на законодателството на ЕС за убежището и бежанците. Модел на решение на бежанския проблем и хуманитарната криза. Противодействие на организираната престъпност и корупцията, свързани с миграционните проблеми.“* и тема *„Рискове за националната сигурност, произтичащи от бежанската вълна в Европа“*, от страна на ЦППКОП бяха организирани поредица от кръгли маси. На тях бяха поканени и взеха участие редица експерти, имащи отношение към проблематика, свързана с разработваните от ЦППКОП проект и тема. От страна на експертите, взели участие на проведените кръгли

маси бяха изказани множество становища, имащи отношение към разработваната тема.

С цел идентифициране на рискове и заплахи за националната сигурност, свързани с бежанската вълна, както и на предложения за тяхното противодействие за самостоятелен предмет на анализ, бяха определени становищата на експертите: доц. д-р Антоний Гълъбов, д-р Бисер Банчев – Институт по балканистика при БАН, д-р Спас Ташев – Институт за изследване на населението и човека при БАН, Йордан Божилов – председател на Софийски форум за сигурност, Любомир Кючуков – директор на Института за икономика и международни отношения, посланик Боби Бобев, доц. д-р Михаил Иванов, проф. д.ик.н Владимир Чуков и проф. д-р Николай Радулов.

Изказванията на посочените експерти бяха стенографирани, като пълното им съдържание се намира в Приложение №3.

На изказванията на експертите, взели участие на проведените „кръгли маси“, беше извършен анализ и се екстрахираха редица рискове и заплахи за националната сигурност, произтичащи от бежанската вълна, както и мерки за тяхното противодействие. Изведените рискове, заплахи и мерки бяха изпратени за потвърждение и евентуална редакция до съответните експерти.

А. СТАНОВИЩА НА ДОЦ. Д-Р АНТОНИЙ ГЪЛЪБОВ

на тема *„Измерения и последици на корупционните рискове, генерирани от организираната престъпност в контекста на миграционния натиск към България“* и тема *„Възможности за противодействие на опитите за легитимиране на действията на организираната престъпност и корупцията, свързана с бежанския проблем и миграционния процес“*.

1. РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ

В становищата на доц. д-р Антоний Гълъбов се съдържат факти и обстоятелства, свързани с корупционни рискове, генерирани от организираната престъпност в контекста на миграционния натиск. От посочените корупционни рискове могат да се изведат следните

рискове и заплахи за националната сигурност на Република България, свързани с бежанската вълна, както и мерки за противодействие.

1.1. МИГРАЦИОННАТА КРИЗА – доц. д-р Антоний Гълъбов посочва, че политическата криза от 2013-2014 г. оказва значение по отношение на профила и динамиката на развитие на корупционните рискове, свързани с миграционната криза. *„Миграционната среда ще се променя, и то ще се променя трайно. Няма никакво съмнение в това отношение, и аз не съм готов да се ангажирам с числа, но е абсолютно сигурно, че България ще бъде обект на миграционен натиск по много причини, както и Европа като цяло. Така че, не става дума за криза, която ще отmine с решаването на военните въпроси в Сирия, или където и да е. Това е общо движение, което тепърва набира скорост и което има много повече връзка с процеса на глобализация, отколкото с други феномени, регионални военни конфликти и т.н.“;*

1.2. ОРГАНИЗИРАНИ ПРЕСТЪПНИ ГРУПИ - В становищата е направен исторически преглед на отделните фази и етапи на развитие на организираната престъпност, имащи отношение към миграционната криза.

1.2.1. ПРОЦЕС НА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА МЕСТНИ БАНДИТСКИ ГРУПИ КЪМ ПАРАВОЕННИ СТРУКТУРИ - *„... Става дума за появата на паравоенни организации в България. За сега, това е по-скоро политически, отколкото риск пред националната сигурност, но според мен е въпрос на време, ако реакцията спрямо тези паравоенни организации продължава да бъде толкова наивна и разпиляна, те да придобият друго значение в българския публичен живот.“. „...С други думи, става въпрос за лов на избрани мигранти, които не са си платили, или които са платили не на когото трябва.“. „...Онова, което е много важно да се разбере, е че ако наистина ставаше дума за някакъв тип гражданска самоорганизация, за някакъв тип опълчение, най-естественото нещо, което те трябваше да направят, беше да работят с институциите на „Гранична полиция“ и с институциите на*

сигурността. Да търсят възможност да подпомогнат техните действия, а не да се опитват да се изживяват като паралелно действаща власт.";

1.2.2. УСТАНОВЯВАНЕ НА ПСЕВДО-ПАЗАР НА УСЛУГИ, СВЪРЗАНИ С МИГРАЦИОННАТА КРИЗА - миграционната криза генерира изключително сериозен финансов ресурс, който много бързо мобилизира определени мрежи на организирана престъпност, както на международно ниво, така и в България;

1.3. РИСК ОТ ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ПРОЦЕСА НА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЕ И НА ДЪРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ.

1.3.1. КОРУПЦИОНЕН НАТИСК ВЪРХУ ОТГОВОРНИТЕ ДЪРЖАВНИ СТРУКТУРИ - „... По един начин изглежда корупционния риск, така както беше формулиран в самото начало, от гледна точка на възможността за достъп до протекции, отначало на граничните полицаи, след това на КАТ, след това на другите гранични полицаи на следващата граница. Имахме ескалация на корупционните рискове.";

1.3.2. РИСК ОТ ПОЛИТИЧЕСКА КОРУПЦИЯ - „... Опит за риск, който има вече характера на политическа корупция, опит за въздействие върху процеса на вземане на решения, така че да се повлияе върху този псевдо-пазар на услуги за трафик на хора. Това е много сериозен риск, защото през последните две седмици имаме вече сигнали в публичното пространство за това, че набират скорост твърдения, че всички, които нелегално са пресекли границата трябва да бъдат събрани на едно място, че тези лагери трябва да бъдат на самата граница. В подобно твърдение има единствено логика, която иска да монополизира пазара на този тип услуги.";

1.4. РИСК ОТ НЕПЪЛНОЦЕННА ИНТЕГРАЦИЯ И ПОЯВА НА КРИЗА В БЪЛГАРСКАТА НАЦИОНАЛНА ОБЩНОСТ – според доц. д-р Антоний Гълъбов е налице изключително влошена вътрешна среда на интеграция и много ниска вътрешна степен на сплотеност. „... Точно за това един колега, който каза че, българите възприемат мигрантите като някакъв различен тип цигани. Това е много опасно твърдение, но то е вярно. В това отношение процеса на пълноценна интеграция на

имигрантите, които ще живеят в България, няма никакво съмнение в това, и след 10 и след 20 г. в България ще живеят имигранти, както живеят и в момента. Големият залог в това отношение е постигането на вътрешна сплотеност на самото българско общество. Степента, в която ние не можем да дефинираме собствената си национална общност. В момента, аз твърдя, че българската национална общност е в криза. Това не е проблем на циганска престъпност, или на нещо друго. Проблемата е на мнозинството. Винаги, когато на повърхността излезе малцинствена проблематика, това означава, че нещо с мнозинството не е наред.";

1.5. ПРОМЯНА В ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТТА НА ТЪРСЕНЕТО – в изложението на доц. д-р Антоний Гълъбов е застъпена тезата, че е налице промяна в платежоспособността на търсенето. Посочено е, че „... първите групи, които се задвижиха разполагаха с определени финансови средства. Повече от сигурно е обаче, че след тях идват групи от хора, които нямат достатъчно финансови средства. Повече от сигурно е обаче, че след тях идват групи от хора, които нямат достатъчно финансови средства. Част от тях останаха в Турция. Друга част ще се опитат да компенсират липсата на финансови средства през други дейности.

1.5.1. РИСК ОТ КРИМИНАЛИЗИРАНЕ НА МИГРАНТИТЕ – „... Какво правят хората, които искат да преминат границата, но нямат пари в брой. Какво правят? Правят всичко, което им кажат. Това означава от насърчаване на трафик на наркотици и на всичко останало, през проституция, през трафик на органи.";

1.5.2. РИСК ОТ ГЕНЕРИРАНЕ НА ПОСТОЯНЕН И ИЗКЛЮЧИТЕЛНО СЕРИОЗЕН ФИНАНСОВ РЕСУРС ЗА ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ – „... Ще обърна специално внимание на въпроса за парите. Ако отворите сайта на „Трансперънси интернешънъл“ ще видите че техните изчисления показват, че горе-долу около 3 хил. евро на човек е средствата, които средно могат да бъдат идентифицирани като платежоспособно търсене, в кавички, на този

вид услуги. Става дума за изключително сериозен финансов ресурс, който много бързо мобилизира определени мрежи на организирана престъпност в България." „... А при липсата на пари в брой можете да бъдете сигурни, че организираната престъпност ще намери как да извади парите си от този поток от хора. Така че, това тепърва предстои. За сега все още се движат относително платежоспособни групи. Пред перспективата доходите, които вече организираната престъпност генерира само в България, да не говорим за международната организирана престъпност, има вече хора, които са готови да купят самолети с които да придвижват мигранти от едната граница до другата. Нали разбирате за какви финансови средства става въпрос.";

1.6. РИСК ОТ ТРАНЗИТ НА ТЕРОРИЗЪМ - „... Рисковете от тероризъм не са в това, че България може да бъде цел. България е транзит за тероризъм и това е много сериозен проблем. Това е друг риск, друг тип риск, на който трябва да се реагира. Не е случайно това, че всички последни терористични актове, по някакъв начин, свързани с тях лица, преминаваха през България. България успя да задържи някои от тях, но други не.";

1.7. РИСК ЗА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ, СВЪРЗАН С ОБЕЗЛЮДЯВАНЕ НА ПРОСТРАНСТВА - „... Онова, което е много важно да се разбере е, че след териториалната реформа на Живков от 85 г., нашите крайгранични територии бяха обезлюдени. Те се намират в много тежко състояние. Цялата ни сухопътна граница е оголена. Практически и западната, и южната, и югоизточната ни граница е от територии в лошо икономическо, социално и всякакво състояние, включително демографско, като се изключат Родопите. „... Тук не говоря само за Странджа Сакар, говоря за цялата сухопътна граница е оголена, разбирате ли, че е оголена от десетилетия. Не само като човешки потенциал. Това е деградирала социална инфраструктура, липса на работа, много тежък социален профил, не е само Северозапада в това състояние.";

1.8. РИСК НА НАША ТЕРИТОРИЯ ДА СЕ УСТАНОВИ УСТОЙЧИВА ИНФРАСТРУКТУРА НА МЕЖДУНАРОДНАТА ОРГАНИЗИРАНА ПРЕСТЪПНОСТ - „... Празните пространства, обезлюдените села, са риск за националната сигурност. Особено в условия на подобен устойчив, и с тенденция към нарастване, поток от хора, които ще се движат там. И в момента част от тези изоставени села се използват като разпределителни гари. Създаването на такава устойчива инфраструктура на организираната престъпност е риск пред националната ни сигурност от първостепенно значение. Тук не говоря за възможни организирани сблъсъци с местни групи от население, не говоря за тези амбиции за създаване на някакви доброволни отряди, които да охраняват границата и какво ли още не. Говоря за реалния риск на наша територия да се установят устойчиво, да се установи инфраструктура на международната организирана престъпност. И отново казвам, предстоящ риск е това, че следващите хора, които ще продължат да идват насам ще бъдат все по-ниско платежоспособни.“

2. ПРЕДЛОЖЕНИ МЕРКИ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

2.1. ЕС ДА ФОРМИРА СОБСТВЕНА МИГРАЦИОННА ПОЛИТИКА „... Европа трябва да излезе от състоянието си на безпомощна територия на която пристигат мигранти, и да се опита да формира собствена миграционна политика. Австралийската и Канадската миграционна политика, която съществува повече от 30 г., дава резултат. Тя е про-активна.“;

2.2. БЪЛГАРИЯ ТРЯБВА ДА ИЗРАБОТИ ЦЯЛОСТНА МИГРАЦИОННА ПОЛИТИКА – „... Големият въпрос е, в това, че на свой ред България трябва да изработи собствена миграционна политика. България трябва да знае какво ще прави с тези хора. Всички приказки за това, че те ще минат и ще заминат, ние сме толкова зле, че никой няма да иска да живее при нас, просто не отговарят на истината. „... Проблемът е в цялостна концепция за регионалното развитие на тези територии. И тогава вече, бихме могли да мислим за интегрирането на тези хора, включително през подобен тип проекти и програми.“;

2.3. РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО - „...Това означава, че в Българското председателство България трябва да настоява на приоритет за Европа регионално развитие и трансгранично сътрудничество. Европа има нужда от това да уплътни близките си територии около външните си граници. След като Европейския съюз не е готов да продължи процеса на разширяване, трябва да инвестира в създаване на регионална сигурност по границите си.“. „...Което означава, че една дългосрочна държавна политика би трябвало да създаде стимули за, може би през европейския формат на трансгранично сътрудничество, да създаде нов тип стимули за развитие на тези територии. Устойчивата сигурност е през реално живеещи хора там.“;

2.4. ДИСЦИПЛИНИРАНЕ НА МИГРАЦИОННИЯ ПОТОК - „...блокиране във все по-голяма степен на възможността за преминаване на зелена граница и ориентиране на потока към контролно-пропускателните пунктове, е цел, която България, поне за сега, като че ли следва последователно. С други думи, цел, която е насочена към възможност за регистриране на тези хора, за създаване на достатъчно сериозна информационна база за тези, които влизат на територията на страната и тези, които имат, без съмнение, намерение да продължат към друга европейска страна.“;

2.5. РАЗВИТИЕ НА КРАЙГРАНИЧНИТЕ ТЕРИТОРИИ - „... Така че, в това отношение като държавна политика средносрочен приоритет е абсолютно, целенасочено въздействие върху крайграничните територии на България.“. „... Това означава, че в Българското председателство, България трябва да настоява на приоритет за Европа регионално развитие и трансгранично сътрудничество.“.

Б. СТАНОВИЩЕ НА Д-Р БИСЕР БАНЧЕВ на тема „Балканският път на бежанците като проблем за сигурността в региона“.

В становището са посочени проблеми, свързани с регионалната среда за сигурност, от които най-общо могат да се изведат рискове и заплахи за националната сигурност на Република

България, произтичащи от бежанската вълна, както и мерки за противодействие.

1. РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ

1.1. РАЗЛИЧНА СТЕПЕН НА НЕСТАБИЛНОСТ НА ДЪРЖАВИТЕ ОТ БАЛКАНИТЕ - Всички държави от Турция до Хърватия изпитват различна степен на вътрешна нестабилност (предсрочни избори, социални протести, остри конфликти между политическите партии). Допълнителен риск се явява и направлението на трасето, което преминава през страни от бивша Югославия, които още не са преодолели травмата от силовото си разделение;

1.2. РИСК ОТ ВЪТРЕШНО НАПРЕЖЕНИЕ В СТРАНИТЕ ОТ БАЛКАНИТЕ - *„... И е очевидно, че перспективата от превръщането на страните в зона „тампон“ и „горещи точки“ генерира допълнително вътрешно напрежение.“*;

1.3. РАЗВИТИЕ НА МОЩНА ТРАНСГРАНИЧНА ОРГАНИЗИРАНА ПРЕСТЪПНОСТ - *„... войните в бивша Югославия бяха генератор за мощна трансгранична организирана престъпност. Трябва да припомним, че нарушаването на Юго-ембаргото, създаде структури и процеси, които и до ден днешен влияят във всички балкански общества, както на икономическо, така на престъпно, така и на политическо ниво, включително. А като човек, който пък изследва процесите в Сърбия, бих искал да напомня конкретно, че нарушаване на Югоембаргото беше официална държавна политика. От там всички контрабандни канали, свързани с нарушаване на Югоембаргото бяха под прекия, и категоричен, контрол на сръбските специални служби. И тази традиция също е останала, и би трябвало да се отчита и при съвременните опити на трансграничната организирана престъпност да използва тези канали, конкретно през Сърбия имам предвид.“*;

1.4. ЛИПСА НА ЕДИННА ПОЛИТИКА НА ЕС И НЕВЪЗМОЖНОСТ НА СТРАНИТЕ ОТ БАЛКАНИТЕ ДА ПРЕДЛОЖАТ ПОЛИТИЧЕСКО РЕШЕНИЕ В ОБЩОЕВРОПЕЙСКИ ФОРМАТ - *„... И в този смисъл Австрия е много чувствителна към отсъствието на европейско*

решение и към необходимостта от национални и регионални мерки, липсата на единна политика на ЕС още е констатация, ненаучените уроци от разпадането на Югославия също са." „... Маркирам разликата между двата пътя на бежанците. Средиземноморският път на бежанците минава само през държави, членки на Шенгенското пространство – Малта, Италия, Испания. Т.е. те биха могли да действат единно в рамките на установените норми, докато на балканския път нещата са малко по-сложни. Три типа държави спрямо Шенгенския модел. Кандидат членове, които са въобще извън структурата на Европейския съюз, членове на Европейския съюз, които не са в Шенген, и членове, които са в Шенген, което очевидно създава проблеми при синхронизиране на дейността, както на техническо ниво, така и на официално политическо ниво.";

1.5. РАЗЛИЧЕН ПОДХОД ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛА НА МИГРАНТСКИЯ ПОТОК - „... Разликата между България и другите страни. Разликата е, че всички други страни извън България водят политика на недопускане на незаконни мигранти на тяхна територия, докато България отчита заловените „нелегални нарушители на границата“. Тук искам да припомня един случай от преди 6-7 месеца, когато в Народното събрание беше направено изслушване във връзка с един репортаж как 60 мигранти влязоха в България и бяха заловени. Получи наистина неразбиране, защото представителите на МВР отчетоха това като успех, оперативна комбинация, която е завършила със залавянето на нелегалните мигранти, но обществото не го прие като успех, защото всъщност мигрантите бяха влезли в България, а нали, идеята е, че не трябва да влизат, и тук има коментари, че това е свързано с една остаряла система на стимули в Гранична полиция, която се основава върху заловени бройки нарушители, като критерий за успешно реализирана дейност, а не върху възпрепятстване на незаконно навлезлите. Тук трябва да признаем, че малко по-сложно е да отчетеш колко не си допуснал, докато, очевидно, заловените са съвсем категорична статистика. Но факт е, че всички държави след

нас по Балканския път залагат като приоритет недопускането, а не залавянето на своя територия.";

1.6. РИСК ОТ ПОЯВА НА НОВИ БЕЖАНСКИ МАРШРУТИ - Тук набързо, че имаме херметично затворени граници между Унгария и нейните съседи, които ще продължат да бъдат твърди в това и, че винаги има една известна несигурност от поведението на Гърция. Страничните бежански коридори преди 3 седмици ги бяхме отбелязали като Румъния и Албания, но по-нататък ще ги отбележим още веднъж, тъй като има развитие.". „...Новите маршрути. Значи от 3-4 седмици изключително нараства информацията за опити, заловени трафиканти и мигранти от Гърция през Албания и Черна гора към Италия, като имате предвид, че гръцко-албанската граница е с много тежък планински терен. Докато другия, вече тези, които са в Сърбия не могат да преминават в Унгария, започнаха да навлизат в Румъния, и както и от България тази група от Северозападна България започна да се насочва към Румъния.".

2. ПРЕДЛОЖЕНИ МЕРКИ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

2.1. ЕС АКТИВНО ДА УЧАСТВА В УСИЛИЯТА НА МЕЖДУНАРОДНАТА ОБЩНОСТ ЗА УМИРОТВОРЯВАНЕ НА БЛИЗКИЯ ИЗТОК И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ;

2.2. НОВ „ПЛАН МАРШЪЛ“ ЗА АФРИКА;

2.3. ПОСТАВЯНЕ НА КАТЕГОРИЧНОТО УСЛОВИЕ ОЩЕ ПРИ ВЛИЗАНЕ В ЕС, ЧЕ ПРАВОТО НА УБЕЖИЩЕ В ЕС НЕ ВКЛЮЧВА ИЗБОР НА СТРАНА ЗА УСЯДАНЕ;

2.4. РАЗБИВАНЕ НА ГОЛЕМИТЕ МИГРАНТСКИ МРЕЖИ И ПОСТАВЯНЕТО ПОД КОНТРОЛ НА МАЛКИТЕ МИГРАНТСКИ МРЕЖИ.

2.5. СПОРАЗУМЕНИЕ МЕЖДУ ЕС И АФГАНИСТАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МИГРАНТСКИТЕ ПОТОЦИ;

2.6. ДА СЕ ПРЕКРАТИ НЕДАЛНОВИДНАТА И НЕПОСТОЯННА ПОЛИТИКА НА ЕС КЪМ СТРАНИТЕ ОТ ЗАПАДНИТЕ БАЛКАНИ;

2.7. ГРИЖАТА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА БЛИЗКИЯ ИЗТОК И ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА МИГРАНТИТЕ ДА НЕ ДОВЕДЕ ДО ОГРАНИЧАВАНЕ НА ФИНАНСИРАНЕТО ЗА БАЛКАНСКИТЕ СТРАНИ - които членуват или кандидатстват за членство в ЕС, защото ще ги дестабилизира;

2.8. ВРЕМЕННО ОТЛАГАНЕ НА ПРОЦЕСА ЗА ВКЛЮЧВАНЕ НА Р. БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ В ШЕНГЕН, С ЦЕЛ ДА НЕ СЕ ПРЕНАСОЧИ МИГРАНТСКАТА ВЪЛНА КЪМ ТЕЗИ ДВЕ СТРАНИ;

2.9. СИНХРОНИЗАЦИЯ И НА ТЕХНИЧЕСКО, И НА ПОЛИТИЧЕСКО НИВО, МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И АВСТРИЯ – последната е идентифицирана от западнобалканските и централноевропейските страни като най-активния генератор за търсене на трайни решения по мигрантската криза.

В. СТАНОВИЩА НА Д-Р СПАС ТАШЕВ на теми:

„Методологични проблеми и управленски решения при отчитането и прогнозирането на миграционния натиск“ и

„Миграционен потенциал на евро-средиземноморската миграционна система“;

В становищата на д-р Спас Ташев на теми: „Методологични проблеми и управленски решения при отчитането и прогнозирането на миграционния натиск“ и „Миграционен потенциал на евро-средиземноморската миграционна система“ са посочени проблеми, свързани с миграционните процеси, от които най-общо могат да се изведат рискове и заплахи за националната сигурност на Република България, произтичащи от бежанската вълна, както и мерки за противодействие.

1. РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ

1.1. МИГРАЦИОННИЯТ НАТИСК Е НАЙ-ГОЛЯМОТО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО ПРЕД СИГУРНОСТТА ЗА БЪДЕЩЕТО НА БЪЛГАРИЯ И ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ - *„...Общо взето, вече няма никаква дилема и на национално ниво, и на общоевропейско ниво, че миграционният натиск е най-голямото предизвикателство пред сигурността, и въобще пред бъдещето на България и на Европейския*

съюз, така че оценката за най-високо предизвикателство съответно би предизвикала и реакция, като най-голямо внимание при подбор на действия, механизми, за отговор срещу тази заплаха.";

1.2. МИГРАЦИОННАТА ЗАПЛАХА НЕ Е ДОСТАТЪЧНО ДОБРЕ ОЦЕНЕНА - „... Анализът, който сме направили обаче е, че действията, въобще липсата на методология от страна на държавните органи, все още показва, че миграционната заплаха в този си вид не е достатъчно добре оценена.". В презентацията на д-р Спас Ташев е посочено, че независимо, че е изградена теоретична концептуална рамка, досега липсваше дефиниция и утвърдена методология за изследването му и понятието се използва все по-произволно в научни и публицистични текстове;

1.3. НЕТОЧНО И НЕПРАВИЛНО ОЦЕНЯВАНЕ НА МИГРАЦИОННИЯ НАТИСК В БЪЛГАРИЯ;

„... В България понятието „миграционен натиск“ се отчита чрез броя на регистрирани случаи на нелегална имиграция, което противоречи на цялата концептуална рамка, създадена от учените в тази сфера.“. „... Всъщност миграционният натиск, съгласно теоретичната рамка, това е въздействието, което миграционните потоци оказват върху държавната граница в опит за нейното преодоляване. Т.е. въздействието е отвън на държавната граница посока вътре, а не е да отчитаме броя на тези, които са успели да преминат държавната граница, това е по-скоро последица от неовладяването на миграционния натиск.“;

1.4. РИСК ОТ ЗАВИШАВАНЕ НА МИГРАЦИОННИЯ НАТИСК - „... Конкретно за България, миграционната заплаха на чисто демографски показатели за трите страни на произход се изразява в 15,7 милиона души, които в Сирия, Афганистан и Ирак по базата на тази схема на възрастовата пирамида, която Ви показах, през следващите 10 г. ще увеличат пазара на труда. Ако ние не предложим адекватни мерки за икономическо развитие на тези три държави, ясно е, че тези хора, които са влезли току - що на пазара на труда,

представляват потенциална миграция, т.е. ние трябва да очакваме едно завишаване, а не намаляване на миграционния натиск. Общият брой за Европейския съюз на базата на демографските процеси в Северна Африка и Близкия Изток в следващите 10 г. е 38,3 милиона души. Заплахата никак не е малка, тя не се свежда само до политически реформи в страните на произход“;

1.5. ЛИПСА НА ОЦЕНКА ЗА БРОЯ НА НЕЛЕГАЛНАТА ИМИГРАЦИЯ ПРЕЗ БЪЛГАРИЯ - „... в нашия модел се нуждае и от един интегриран анализ, в който да се включат и представители на държавната власт, тъй като да кажем ние не знаем, нямаме никакви оценки за броя на нелегалната имиграция през България. Докладът на д-р Банчев в тази насока за мен беше полезен, тъй като едно от решенията, които трябваше да търсим, справка от румънска и от сръбска страна, според техните регистри какъв брой имигранти са влезли през българска територия, тъй като тази справка ще покаже на практика по-големия обем на нелегалната имиграция, минала транзитно през България и която трябва да се отчита, когато изчисляваме бъдещия миграционен натиск.“;

1.6. РИСК ОТ НЕДОСТАТЪЧНО ОСЪЗНАВАНЕ НА ДЪЛБОЧИНАТА И СЪЩНОСТТА НА ПРОЦЕСИТЕ В БЛИЗКИЯ ИЗТОК И СЕВЕРНА АФРИКА;

„... По всичко личи, че Европа е осъзнала значимостта на тези връзки и се опитва да го покаже чрез своята политика в Близкия изток, но нашето разбиране е, че не е осъзната все още дълбочината на процесите, които протичат в Близкия изток, поради което все още не е намерена правилната посока на търсене на решения на тези проблеми.“.

1.7. РИСК ОТ НЕПРАВИЛНО РАЗБИРАНЕ НА ОСНОВНАТА ПРИЧИНА ЗА МИГРАЦИОННИТЕ ВЪЛНИ;

„...Това е много важно, тъй като и част от сегашните европейски политици смятат, че основната причина за миграционните вълни се дължат на конфликтите в тези два региона. В същото време

наличието на бежанци в тези региони и преди „Арабската пролет“ показва, че голяма част от тези бежанци всъщност се дължат и на чисто демографски причини, а пък миграционните потоци са по-скоро от смесен тип – икономически и бежански.“

1.8. РИСК ОТ РАЗШИРЯВАНЕ НА ПЕРИМЕТЪРА НА ЕВРО-СРЕДИЗЕМНОМОРСКА МИГРАЦИОННА СИСТЕМА ПО ПОСОКА НА СУБСАХАРСКА АФРИКА И ЦЕНТРАЛНА И ЮЖНА АЗИЯ;

„... За съжаление, ако трябва да бъдем обективни, може да говорим, че тази Евро-Средиземноморска миграционна система разширява своя периметър, тъй като все повече се увеличава броя на миграционните потоци от Субсахарска Африка, а също така и от Средна Азия. Даже мога да кажа, че от Средна Азия, това се вижда и на картата, миграционните потоци стават все по-мощни и това нещо трябва да бъде отчетено.“

2. ПРЕДЛОЖЕНИ МЕРКИ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

2.1. ЕДИННА МИГРАЦИОННА ПОЛИТИКА НА ЕС - Европейският съюз трябва освен голям икономически играч на световната сцена, да се превърне и в голям политически играч с единна миграционна политика, за да успее да наложи решения трайни, които да доведат до намаляване на миграционната заплаха;

2.2. ПРОАКТИВНА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ И ЕС В СТРАНИТЕ НА ПРОИЗХОД - необходимост от вземане на спешни мерки за противодействие на миграционния натиск. Като политически, икономически, социални и други мерки, по отношение на страните на произход, т.е. една доста по-проактивна политика в бъдеще, за да успеем да гарантираме миграционната сигурност на нашата страна;

„... Големината на миграционния процес показва, че всъщност възлагането на Турция на ролята на миграционен буфер, която да поеме на своя територия такова количество мигранти, е всъщност несъобразено с демографските реалности в тези региони. Турция има своя капацитет, тя може да поеме определено количество мигранти, но при всички случаи до 2040 г. ние ще имаме ръст на миграционните

потоци, поради което Европа трябва да има действия, които да бъдат една проактивна политика в страните на произход. Разбира се, това е за стабилизиране на тези региони, но без тяхното икономическо развитие ние няма да постигнем необходимия ефект, за да спрем миграционните потоци."

2.3. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПОСТОЯННОДЕЙСТВАЩО ЗВЕНО НА УПРАВЛЕНСКО НИВО ЗА ИНТЕГРИРАН АНАЛИЗ И ПОДХОД ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА МИГРАЦИОННИЯ НАТИСК И МИГРАЦИОННАТА ПОЛИТИКА;

„... За да успеем да анализираме миграционния натиск ние се нуждаем от един интегриран подход и в Института за изследване на населението и човека в БАН се опитахме да разработим такава система, която да може да анализира и да прави оценка на всичките фактори, които водят до неговата проява."

2.4. ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА КАДРИТЕ В ОБЛАСТТА НА МИГРАЦИОННАТА ПОЛИТИКА;

2.5. ВКЛЮЧВАНЕ НА МИГРАЦИОЛОГИЯТА В УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ЗА ПОДГОТОВКА НА КАДРИ В ОБЛАСТТА НА СИГУРНОСТТА;

2.6. УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО И МЕЖДУНАРОДНОТО МИГРАЦИОННО И БЕЖАНСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО;

2.7. УКРЕПВАНЕ НА ВЪНШНИТЕ ГРАНИЦИ НА ЕС КАТО АЛТЕРНАТИВА НА ВЪТРЕШНОТО ФРАГМЕНТИРАНЕ;

2.8. ЗАДЪЛБОЧАВАНЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО ПО ОБЩАТА ЕВРОПЕЙСКА ОХРАНА НА ВЪНШНИТЕ ГРАНИЦИ НА ЕС.

Г. СТАНОВИЩЕ НА Г-Н ЙОРДАН БОЖИЛОВ

на тема *„Миграционната криза и проблемът с радикализацията"*.

В становището на г-н Йордан Божилов са посочени факти и обстоятелства, касаещи миграционната криза и радикализацията, от които най-общо могат да се изведат рискове и заплахи за националната сигурност на Република България, произтичащи от бежанската вълна, както и мерки за противодействие.

1. РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ

1.1. МИГРАЦИОННИЯТ ПРОЦЕС - ОБЕКТИВЕН И ДЪЛГОСРОЧЕН РИСК ЗА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ НА БЪЛГАРИЯ -

„... Но това на което аз искам да наблегна преди всичко е, че бежанската, или миграционната криза, миграционния процес в света трябва да се разглежда като нещо обективно. И ние трябва да го разглеждаме като един обективен и дългосрочен риск за България, за националната сигурност, който ще продължи във времето, и тук имаме много фактори.“;

1.2. РИСК ОТ РАДИКАЛИЗАЦИЯ - От посочените факти и обстоятелства, способстващи радикализацията, могат да бъдат аргументирани следните самостоятелни подрискове за националната сигурност. Като основен свързващ проблем между отделните подрискове в становището си г-н Божилов сочи: липсата на информация, или пък натрупване на дезинформация, насочване на определени групи български граждани, срещу бежанците, както и използването на антимиграционна и антибежанска реторика.

1.2.1. РИСК ОТ НАВЛИЗАНЕ НА ВЕЧЕ РАДИКАЛИЗИРАНИ ЛИЦА НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТРАНАТА - *„... Преди всичко, ние имаме един риск, от самата група на мигранти, за навлизане на вече радикализирани лица на територията на страната. Няма да говоря по-специално за него, тъй като това вече е въпрос на установяване на тяхната радикализация, степен на радикализация и естествено готовността да извършат определени действия, като крайното действие на радикализма, това е естествено тероризма.“;*

1.2.2. РИСК ОТ РАДИКАЛИЗИРАНЕ НА МИГРАНТИ, КОИТО НЯМАТ РАДИКАЛНА НАГЛАСА - В становището си г-н Божилов посочва фактори, които могат да повлияят на радикализирането на навлизащите в страната мигранти - ниско образование и квалификация, езиков проблем и различното им вероизповедание, водещи до маргинализиране и социално изключване. Друг основен

фактор, способстващ за радикализацията на мигрантите, според г-н Божилев е отношението на българското общество към бежанците;

1.2.3. РИСК ОТ РАДИКАЛИЗАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ -

„... Другият риск за радикализация, пак имащ отношение към бежанците, е свързан със радикализация на български граждани. И тук имаме няколко хипотези. Преди всичко, бежанците ще бъдат, в обозримо бъдеще, малцинствена група. И е много вероятно срещу тях, по различни причини, едната е както казах липсата на информация, или пък натрупване на дезинформация, насочване на определени групи българи, български граждани, срещу бежанците. Впрочем, по този признак, радикализацията срещу бежанците няма да се отличава от радикализацията срещу всяка една малцинствена група, каквото проявление ние виждаме доста често. Възможна е и друга радикализация. А това е по отношение на дейностите и политиките на българското правителство ...“;

1.2.4. РИСК ОТ РАННА РАДИКАЛИЗАЦИЯ В БЪЛГАРСКИ УЧИЛИЩА СРЕД МАЛЦИНСТВЕНИ ГРУПИ - *„... В едно наше изследване сме публикували данни, че има вече фактори на ранна радикализация в български училища сред малцинствени групи.“*

2. ПРЕДЛОЖЕНИ МЕРКИ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

2.1. РАЗРАБОТВАНЕ НА ЕФЕКТИВНА ИНФОРМАЦИОННА КАМПАНИЯ ЗА ОБЕКТИВНО ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВОТО ЗА БЕЖАНСКАТА И МИГРАЦИОННАТА КРИЗА

2.2. ИНТЕГРАЦИЯ НА МИГРАНТИТЕ;

Д. СТАНОВИЩЕ НА Г-Н ЛЮБОМИР КЮЧУКОВ на тема „ЕС И СПАСЯВАНЕТО ПОЕДИНИЧНО“.

В становището на г-н Любомир Кючуков е направен анализ на политическата обстановка, свързана с миграционния и бежански проблем. В становището на г-н Кючуков са посочени редица проблеми от които могат да се изведат следните рискове и заплахи за националната сигурност на Република България, свързани с бежанската вълна, както и мерки за противодействие.

1. Рискове и заплахи

1.1. РИСК ОТ ИЗОЛИРАНЕ НА СТРАНИ-ЧЛЕНКИ НА ЕС И ПРОВЕЖДАНЕТО НА ПОЕДИНИЧНИ ПОЛИТИКИ;

„... Съзнателно е търсено това противопоставяне ЕС и спасяване поединично. Ще говоря за външната политика дотолкова, доколкото отговорът е очевиден и това не може да е спасяване поединично. За някои това като че ли е помощ - защото първо се решават различни въпроси от страните, които са крайна дестинация, и от друга страна - страните, които са транзитни. И второ към проблемите на транзитните страни се наслагват проблемите на тези, които са външна граница на ЕС, което касае и конкретно България. И от тук има и различни възприятия както на ниво държава, така и на ниво общество за тези проблеми, произтичащи от тези различия в подходите.“. „...Кои да са основните цели и критерии от гледна точка на ЕС и от наша гледна точка като държава, за да вървим към решаване на кризата? Първото е процесът на контрол - доколкото е възможно, разбира се. Второто е прехвърляне в полето на правото. Трето, да не се изолират страни-членки на ЕС - казвам го от гледна точка на настроенията, които имаше да се изгради стена между България и Гърция, изобщо изолиране на Гърция от целия процес. Четвърто, не е възможно да се решава въпросът без участието и без диалога с Турция - тя е ангажирана с този процес, без да е част от него.“.

1.2. НЕДОСТАТЪЧНО ВИДИМАТА И ОТЧЕТЛИВА ПОЛИТИЧЕСКА ПОЗИЦИЯ И ДИПЛОМАТИЧЕСКА АКТИВНОСТ НА БЪЛГАРИЯ;

„... Това, което за мен е проблем - недостатъчно видимата, липсата на отчетлива политическа позиция на България и дипломатическа активност, както и търсенето на т.нар. like-minded countries по отделни въпроси (и в Брюксел, и в рамките на ЕС) за решаване на конкретни проблеми, които имат различни оптики от различните столици - като започнем от Дъблинския протокол, квоти и

т.н. - всички тези политики, които по един или друг начин се наслагват в една мрежа. Остава впечатлението, че ние по-скоро консумираме резултат, отколкото да участваме в изработването му."

1.3. НЕДОСТАТЪЧНО ПОЛИТИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА СТРАНИТЕ ОТ ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА;

„... В региона - мисля, че това е едно поле, което България пренебрегна и пропусна като възможност. Само преди пет месеца приключи българското председателство на основната форма на сътрудничество в региона - Процесът на сътрудничество в Югоизточна Европа. За съжаление останах с впечатление, че дори министърът не разбра, че е председател. Това, което на практика ние пропуснахме, е да осигурим сериозен политически дебат в рамките на региона, да генерираме регионални подходи и отношение към проблема - това, което виждаме ежедневно се прави на ниво Вишеградска четворка (там регионът реагира на тази криза като регион). А ние сме първи, които посрещаме кризата и до голяма степен решаваме едни и същи задачи. И този диалог на двустранно равнище, политическо равнище (знам, че тече много добър диалог между различните служби) - говоря за политическо сътрудничество, което да генерира политически подходи."

1.4. РИСК ОТ ЕСКАЛАЦИЯ НА ПОПУЛИЗМА И НАЦИОНАЛИЗМИТЕ;

„... За разлика от Европа, където има разминаване между официалното, политически коректното, говорене и по-широките обществени нагласи, в България обществените нагласи по-често се експонират, дори преекспонират в публичното пространство, но това прави публичното говорене, дори институционалното говорене доста по-популистко. Това го прави от една страна по-близо до обществените нагласи, т.е. това говорене се стреми да ги следва, но от друга страна то самото генерира вторични опасения по линия на една ескалация на популизма. Има един основен отсъстващ в публичното пространство в България, когато говорим за бежанци, за мигранти -

това е човекът-бежанец. Бежанците при нас са цифри, а жертвите-статистика. А в Западна Европа, независимо от това дали одобряваме или не политически коректното говорене - там има конкретни човешки трагедии. А в нашето публично пространство това отсъства - разглеждат се всички като една маса - опасна, страшна. И дори натискът отвън рано или късно да отслабне, натрупаната вътре агресия ще остане."

1.5. ОПАСНОСТ ОТ „УТАЕЧЕН ЕФЕКТ“ В СФЕРАТА НА ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ И КОРУПЦИЯТА ДОРИ И СЛЕД УРЕГУЛИРАНЕ НА БЕЖАНСКАТА КРИЗА.

2. ПРЕДЛОЖЕНИ МЕРКИ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

2.1. ФОРМИРАНЕ НА ОБЩОЕВРОПЕЙСКО И СОЛИДАРНО РЕШЕНИЕ НА БЕЖАНСКАТА И МИГРАЦИОННА КРИЗА.

„... Искам да кажа нещо ключово за мен, което е позитивно: България устоя на съблазните, на натиска отвън (на натиска отвътре също - и на политическия популизъм, и страха) - първо, че решението трябва да е общеевропейско и второ, че трябва да е солидарно. Това са ключови моменти, по които България не се поддаде на натиска и продължи да ги отстоява при всичките тези години. Постигнато беше едно финансиране, въпреки че казвам: стои един въпрос - пари или политика. Парите са инструмент, става дума за политиката - национална и общеевропейската, в които парите да помогнат за реализацията."

2.2. АКТИВИЗИРАНЕ НА БЪЛГАРИЯ В РЕГИОНАЛЕН ПЛАН В ТЪРСЕНЕ НА РЕГИОНАЛНИ ПОДХОДИ И СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА СПРАВЯНЕ С КРИЗАТА

2.3. АКТИВЕН ПОЛИТИЧЕСКИ ДИАЛОГ С ТУРЦИЯ ПО ЦЕЛИЯ СПЕКТЪР ДВУСТРАННИ ВЪПРОСИ (СВЕЖДАНЕТО НА ДВУСТРАННИТЕ ОТНОШЕНИЯ ЕДИНСТВЕНО ДО ПРОБЛЕМИТЕ С БЕЖАНЦИТЕ ПОСТАВЯ БЪЛГАРИЯ В НЕИЗГОДНА ПОЗИЦИЯ);

„... Смятам, че България трябва да провежда с Турция много активен политически диалог. И то политически диалог, който да не се

изчерпва само с въпроса с бежанците. Противното ни поставя в слаба позиция изначално - ако сведем всички отношения с Турция само до бежанците. Като председател на Комисията за нерешените въпроси с Турция знам как се преговаря с Турция - тежките преговори там се ценят повече отколкото едностранната отстъпка."

Е. СТАНОВИЩЕ НА ПОСЛАНИК БОБИ БОБЕВ

В становището на посланик Бобев са посочени рискови фактори, съпътстващи развитието на Западните Балкани. От становището на посланик Бобев могат да се изведат следните рискове и заплахи, имащи отношение към националната сигурност на Република България, както и мерки за противодействие.

1. РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ

1.1. ИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА РАЙОНА НА ЗАПАДНИТЕ БАЛКАНИ

„... На първо място искам да кажа какви са рисковете за България и за нас, за ЕС, в района на Западните Балкани, сбъркахме ли някъде и, ако сме объркали, какво трябва да правим оттук нататък. Рискови фактори – за мен на първо място е цялостното състояние на района на Западните Балкани от икономическа гледна точка. Това между другото е и една от грешките на ЕС. Не казвам, че ЕС трябваше да направи точно тоя „Маршал“ след 90-та година в района на Западните Балкани, но нещо подобно, нещо като „Мини Маршал“. Не се отчете достатъчно ясно, че това е зона, която ще бъде нестабилна по дадености – неизбежно е с оглед по какъв начин се случи разпадът на Югославия.“

1.2. РИСК ОТ РАЗРАСТВАНЕ НА ПРОЦЕСА НА ЕВРОСКЕПТИЦИЗЪМ НА БАЛКАНИТЕ

„... Дойде една криза, дълговата, преминала във финансова, разклатиха се нещата, дойде шамарът на бежанската, преминала в миграционна криза, и нещата се разклатиха. Започна да се появява евроскептицизъм. Аз съм абсолютно съгласен с това, което проф. Кючуков каза. Не трябва да се допуска, не само в България, и на

Балканите, появата на евроскептицизъм, защото нещата се разклащат. Наскоро гледах едни данни за Македония. Уважаеми колеги, преди 10 години 93% от македонското население е било за интеграция, сега са около 70. Това е едно много рязко дръпване надолу."

1.3. РИСК ОТ РАЗШИРЯВАНЕ ТЕРИТОРИЯТА НА РАДИКАЛНИЯ ИСЛЯМ

"... Втората опасност, с оглед на нещата, които доста бързо се развиха след 2001 г., след 11 септември имам предвид, ислямските общности на Балканите. Нека да бъдем абсолютно наясно – аз не казвам, че самото наличие на ислям като религия е риск. Друго е рискът и там беше поредната грешка, според мен, на Европа, на ЕС. Не се действаше превантивно, не се е използвал целият наличен инструментариум колкото е възможно по-бързо, простичко казано да се обединят центрoвете за създаване на собствените духовни кадри в съответните страни. (...) Да се действа в тази посока, защото това е бариерата срещу възможното проникване на радикалния ислям, да кажем."

1.4. РИСК ОТ ЗАВРЪЩАНЕТО НА ДОБРОВОЛЦИ ОТ РЕГИОНА, УЧАСТВАЛИ ВЪВ ВОЕННИТЕ ДЕЙСТВИЯ В СИРИЯ И ИРАК;

2. ПРЕДЛОЖЕНИ МЕРКИ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

2.1. СЪЗДАВАНЕ НА СОБСТВЕНИТЕ ДУХОВНИ КАДРИ;

"... простичко да се обединят центрoвете за създаване на собствените духовни кадри в съответните страни казано. (...) Да се действа в тази посока, защото това е бариерата срещу възможното проникване на радикалния ислям, да кажем."

2.2. ПРОАКТИВНА ВЪНШНА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОДПОМАГАНЕ НА ОБЩОЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКОТО УКРЕПВАНЕ НА ЗАПАДНИТЕ БАЛКАНИ;

"... Според мен България в своята външна политика не беше достатъчно активна в непосредствено съседство. Това я дърпа назад. Не беше достатъчно активна, изпусна момента да се превърне в един двигател, един мотор, в един локомотив на процесите там и да бъде

реален трактор на Балканите. А оттук натам аз мисля, г-н Кръстев, че действително може да се създаде една работна група, която да инициира някои неща. Например, според мен, условно го наричам така, е дошло време за един Дейтън 2. Значи Босна не може да продължава да съществува и функционира по тоя начин. Това е просто абсурд! И аз мисля, че и във Външно министерство, и сред нас има достатъчно хора, които могат да изработят конкретни предложения, които България (ние сме равноправен член на ЕС...) може да инициира такова нещо в рамките на ЕС. Защото Дейтън 1 – да, известна е популярната фраза „Дейтън спря войната, но не реши мира.“. Ами, хайде, Дейтън 2 да го реши мира, защото там наистина положението е тежко. В това отношение, според мен България може да инициира някои неща, които да са полезни за ЕС като обща европейска политика. И пак казвам – това е противодействието на радикалния ислям, това е икономическото укрепване като изключително, изключително важен фактор.“.

2.3. ПО-АКТИВНА ВЪНШНА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ СПРЯМО ДЪРЖАВИТЕ ОТ ЗАПАДНИТЕ БАЛКАНИ В ДВУСТРАНЕН ПЛАН, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТЯСНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ЛИНИЯ НА СПЕЦИАЛНИТЕ И ПОЛИЦЕЙСКИ СЛУЖБИ;

Ж. СТАНОВИЩЕ НА ДОЦ. Д-Р МИХАИЛ ИВАНОВ

От становището на доц. д-р Иванов могат да се изведат следните рискове и заплахи, имащи отношение към националната сигурност на Република България, както и мерки за противодействие.

1. РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ

1.1. ВЛИЯНИЕ НА ТУРЦИЯ ВЪРХУ БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО, ЧРЕЗ ФИНАНСИРАНЕ НА МЮСЮЛМАНСКОТО ВЕРОИЗПОВЕДАНИЕ В БЪЛГАРИЯ;

„... Ще тръгна от изказването на г-н Кючуков, който каза, че, когато говорим за Турция, трябва да разграничим отношенията държава-държава и отношенията държава-общество. Що се отнася до

втория елемент, то моите наблюдения през последните 25 години сочат, че толкова силно влияние като през последните пет години върху българското общество не сме имали. И това влияние се извършва главно чрез мюсюлманското вероизповедание. Турция е основният източник на финансиране на нашето мюсюлманско вероизповедание, и особено в областта на образованието."

1.2. НЕДОСТАТЪЧНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА МЕРКИТЕ ЗАЛОЖЕНИ В СТРАТЕГИЯТА ЗА БОРБА С РАДИКАЛИЗАЦИЯТА И ТЕРОРИЗМА;

„... В стратегията за борба с радикализацията и тероризма има предвидени действия, отнасящи се до макро нивото, обаче, ако гледате планът за петгодишния период, ще видите, че те не са обезпечени нито с мерки, нито с финансиране. Тоест имаме доброто намерение, но нямаме изпълнението."

1.3. РИСК ОТ СВРЪХ РЕЛИГИОЗНОСТ И МАЛЦИНСТВА С КРАЙНИ ВЪЗГЛЕДИ;

„... Най високата степен на религиозност и малцината с крайни възгледи са в нашите гета - наричам ги мюсюлмани, а не цигани, роми. Те се определят като религиозни и религиозността там достига до много екстремни стойности. Религиозността там е съизмерима с най-религиозните страни в света като Бангладеш - а те са същевременно и най-бедната част. Ако това не ни стряска, не знам кое може да ни стресне повече - това се съчетава с огромна бедност."

2. ПРЕДЛОЖЕНИ МЕРКИ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

2.1. ФИНАНСИРАНЕ НА МЮСЮЛМАНСКОТО ВЕРОИЗПОВЕДАНИЕ В БЪЛГАРИЯ;

„... Какво трябва да се направи? Не да се скандализира обществото и да се правят скандали по медиите, не да се забранява мюсюлманското вероизповедание да вземат тези пари. А по един елегантен начин Турция да бъде изместена като основен източник на финансиране - чрез българско финансиране. Българската държава да

измести Турция като източник на финансиране за мюсюлманското вероизповедание."

2.2. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА „ГЕТАТА“ И РОДОПИТЕ;

„... Трябва да има и една по-разгърната програма за Родопите, където живеят българо езични мюсюлмани. Важното е да се признае като приоритет гетата на България - да се предприеме програма за дегетоизиране. Франция и Белгия се провалиха в техните етнически политики, защото се провалиха в техните политики за гетата."

3. СТАНОВИЩЕ НА ПРОФ. Д.ИК.Н ВЛАДИМИР ЧУКОВ

От становището на проф. д.ик.н Владимир Чуков могат да се изведат следните рискове и заплахи, имащи отношение към националната сигурност на Република България, както и мерки за противодействие.

1. РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ

1.1. БЕЗОТГОВОРНО ГОВОРЕНЕ ОТ МЕДИИ И ПОЛИТИЦИ. РИСК ОТ ПОЛИТИЗИРАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЖАНСКАТА КРИЗА;

„...Не може да говориш, да даваш интервюта по централни медии и половината от изказванията ти да бъдат против ЕС. Просто защото без ЕС практически, аз лично считам, че много силно ще ерозира българската държавност. Особено, ето ние станахме свидетели последните няколко дни на буквално медийни престрелки между основни политически фактори. Нещо, което го няма в нито една държава."

„... Но, като цяло, изключителна отговорност трябва да бъде казано, на основните фактори, политически в България. Тези, които имат големите проценти. Хубаво е да се трупа рейтинг. Хубаво е да се приказва, така че да се печелят избиратели. Въпросът е, че в един момент тактиката ерозира стратегията, а това е българската държавност. Тактиката ерозира стратегията. Дайте да спечелим малко повече гласове тук, защото еди си какво си. Да де, но е обратното – просто показва, че е контра-продуктивно. Това е първо. Вторият

компонент, който ясно трябва да кажем, това е отговорността на медиите. Аз съм говорил с мои приятели. Навремето, ако си спомняте, имаше един репортаж, в който няколко хиляди бежанци от Истанбул тръгнаха към Одрин. И въртяха нашите медии тук, въртяха ги, интервюта, пък това, пък онова, пък двайсето, пък петдесето. Давутоглу ходи да им се моли: „Върнете се!“, това, онова. И какво се получи преди десетина дена, Ердоган каза: „Ако не, пускам Капъкуле!“. Това е прекият израз. Слабост, генериране на слабост. Значи, ето това е, което нашите политици не могат да разберат.“

1.2. РИСК ОТ ПРЕМИНАВАНЕ НА ОБУЧЕНИ БОЙЦИ ЧРЕЗ БЕЖАНСКИЯ ПОТОК;

Повярвайте ми, аз самият, който нали следя тази тематика, започвам да се обърквам кой кой е. Ето например фронтът Нусра се превърна във Фатех ал Шам. Сега обаче, буквално вчера след като са отпаднали определени позиции на тази групировка, вече се обявява една нова групировка, това са талибаните на Шам, които са правоприемници на тези, които се отказаха от линията Ал Кайда. Една абсолютна хармоника, т.е. това е един огромен пазар на джихадисти. Аз съм писал в моите публикации населението практически от 2011 г. работи „бойци“. Сирийската армия, Сирийската свободна армия до 2013 г., фронтът Нусра, отделните по-големи милиции Ахрар ал Шам, Нуридин Зънки сега напоследък станаха много актуални, Джей Ших Стан и Ислямска държава. Всъщност Ислямска държава ги привлича с по-големите заплати, но горе-долу тези хора това работят. И си представете един човек, който е работил това 3-4 г., изведнъж казва „Абе, стига толкова!“, взима си шапката и заминава. Минава през Турция, ето през България са минали също такива хора, и сега са щастливи бежанци някъде в Германия.“

И. СТАНОВИЩЕ НА ПРОФ. Д-Р НИКОЛАЙ РАДУЛОВ

От становището на проф. д-р Николай Радулов могат да се изведат следните рискове и заплахи, имащи отношение към

националната сигурност на Република България, както и мерки за противодействие.

1. РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ

1.1. РИСК ОТ СВЪРЗВАНЕ НА МИГРАНСТКИТЕ ПОТОЦИ С ПРЕСТЪПНОСТТА;

„... В пет или шест големи града в Германия организираната престъпност се ръководи от ливанци. Тези ливанци с удоволствие взимат в своите организации мигранти, не непременно от Либия или някоя от близките страни. Взимат и от Афганистан. А другите, които не ги взимат в организацията, са обект на престъпна дейност. Значи едните се превръщат в субект, другите са обект на престъпна дейност. Очевидно е, че това нещо съществува и не трябва да си затваряме очите.“

1.2. ГЕНЕРИРАНЕ НА СЪЩЕСТВЕН И ПОСТОЯНЕН ФИНАНСОВ РЕСУРС ЗА ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ И НЕЛЕГАЛНАТА ИКОНОМИКА;

„... Голям е икономическият ефект за сивата и черната икономика от цялото това мигрантско движение. Първо в целият процес на преместване на тези хора от Близкия изток до Западна и Централна Европа се харчат огромни средства. Тези средства са средства за легално придвижване, хранене, обгрижване, и средства за каналджиите.“

1.3. РИСК ОТ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ ОТ СТРАТЕГИЯТА ЗА НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ

„... Знаехме ли ние какво ще се случи. Знаехме. Прочетете точка 42-ра от Стратегията за национална сигурност и ще видите, че там е обяснено какво ще се случи. Ще има мигрантска вълна, тя ще е много мощна, от къде ще дойдат тези хора, включително и от Афганистан. Черно на бяло си го пише, но ние се оказахме неподготвени. И не само ние, като че ли целият свят, знаейки за всичко това, което ще се случи, не беше подготвен.“

2. ПРЕДЛОЖЕНИ МЕРКИ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

2.1. СЪЗДАВАНЕ НА ОБЩОЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ГРАНИЦИТЕ НА ЕС, БОРБА С ТЕРОРИЗМА И КОРУПЦИЯТА;

„... Сега започва ЕС да узрява за отстъпване от своите позиции на държавите, отстъпване от известна доза суверенитет за създаване на общи структури ... парите за разузнаване, контраразузнаване, никога не са достатъчни и със сигурност е така. Но докато големите държави все пак донякъде могат да финансират своите дейности по разузнаване, контраразузнаване, борба с организираната престъпност, за такива държави като България е много трудно. Виждате колко пари се дават за сигурност и те всъщност не стигат до никъде. Така че аз мисля, че определено държавите в ЕС трябва да отстъпят малко суверенитет на общи структури, структури за опазване на европейските граници, структури, свързани с борба с тероризма, и може би структури, свързани с борба с корупцията, защото едни пари се дават за конкретна дейност и след това не можем да им намерим следите.“

V. АНАЛИЗ НА ПУБЛИКАЦИИ ОТ ПЕЧАТНИ МЕДИИ

С оглед постигането на по-голяма пълнота на разработвания проект се извърши и анализ на медийни публикации, свързани с бежанската вълна. В електронните и печатни издания се установиха множество публикации, интервюта, репортажи и мнения на различни експерти, съдържащи проблеми и препоръки във връзка с миграционния процес и бежанската политика. От посочените проблеми и препоръки се обобщиха и изведоха рисковете и заплахи за националната сигурност на Република България, произтичащи от бежанската вълна, както и предложения за мерки за тяхното противодействие. Изведените рискове, заплахи и мерки, библиографията и кратката анотация от източниците е оформена в Приложение №4.

VI. ОБОБЩЕН СПИСЪК С РИСКОВЕ, ЗАПЛАХИ И МЕРКИ

От извършените анализи на становищата на експерти и на медийни публикации се установиха множество рискове и заплахи за националната сигурност на Република България, произтичащи от бежанската вълна, както и мерки за тяхното противодействие. За обобщаване на резултатите от двата извършени анализа се изготви следният обобщен списък, в който са систематизирани и групирани, посочените от експертната общност рискове и заплахи за националната сигурност на Република България, произтичащи от бежанската вълна, както и мерките за тяхното противодействие:

РИСКОВЕТЕ И ЗАПЛАХИТЕ ЗА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ БЕЖАНСКАТА ВЪЛНА

А. ГЕОПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА:

1. НАРАСТВАНЕ НА ДЕСТАБИЛИЗИРАЩИТЕ ФАКТОРИ В СВЕТОВЕН МАЩАБ;
2. ГЕОПОЛИТИЧЕСКА КОНФРОНТАЦИЯ МЕЖДУ ОСНОВНИТЕ ГЛОБАЛНИ ФАКТОРИ И РАЗНОПОСОЧНИТЕ ИНТЕРЕСИ НА РЕГИОНАЛНИТЕ ИГРАЧИ;
3. РИСК ОТ РАЗПАД НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ПОРЯДЪК;
4. ЕДНОВРЕМЕНЕН СБЛЪСЪК НА МНОЖЕСТВО КРИЗИ В ЕС;
5. РИСК ОТ НЕДОСТАТЪЧНО ОСЪЗНАВАНЕ НА ДЪЛБОЧИНАТА И СЪЩНОСТТА НА ПРОЦЕСИТЕ В БЛИЗКИЯ ИЗТОК И СЕВЕРНА АФРИКА;
6. РИСК ОТ ПРЕНАСЯНЕ НА ВОЙНАТА ОТ БЛИЗКИЯ ИЗТОК НА ЕВРОПЕЙСКИЯ КОНТИНЕНТ;
7. ЛИПСА И НЕДОБРА ПЕРСПЕКТИВА ЗА ФОРМИРАНЕ НА ЕДИННА ПОЗИЦИЯ НА ЕС ЗА МИГРАЦИОННАТА ПОЛИТИКА;
8. РИСК ОТ ИЗОЛИРАНЕ НА СТРАНИ-ЧЛЕНКИ НА ЕС И ПРОВЕЖДАНЕТО НА ПОЕДИНИЧНИ ПОЛИТИКИ;
9. НЕДОСТАТЪЧНО ПОЛИТИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА СТРАНИТЕ ОТ ЮГОИЗТОЧНА ЕВРОПА;

10. ЛИПСА НА ЕДИННА ПОЛИТИКА НА ЕС И НЕВЪЗМОЖНОСТ НА СТРАНИТЕ ОТ БАЛКАНИТЕ ДА ПРЕДЛОЖАТ ПОЛИТИЧЕСКО РЕШЕНИЕ В ОБЩОЕВРОПЕЙСКИ ФОРМАТ;

11. РАЗЛИЧНА СТЕПЕН НА НЕСТАБИЛНОСТ НА ДЪРЖАВИТЕ ОТ БАЛКАНИТЕ;

12. ИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА РАЙОНА НА ЗАПАДНИТЕ БАЛКАНИ

13. РИСК ОТ РАЗРАСТВАНЕ НА ПРОЦЕСА НА ЕВРОСКЕПТИЦИЗЪМ НА БАЛКАНИТЕ

14. РИСК ОТ ВЪТРЕШНО НАПРЕЖЕНИЕ В СТРАНИТЕ ОТ БАЛКАНИТЕ;

15. ВЛИЯНИЕ НА ТУРЦИЯ ВЪРХУ БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО, ЧРЕЗ ФИНАНСИРАНЕ НА МЮСЮЛМАНСКОТО ВЕРОИЗПОВЕДАНИЕ В БЪЛГАРИЯ;

16. НЕДОСТАТЪЧНО ВИДИМАТА И ОТЧЕТЛИВА ПОЛИТИЧЕСКА ПОЗИЦИЯ И ДИПЛОМАТИЧЕСКА АКТИВНОСТ НА БЪЛГАРИЯ;

17. НЕДОСТАТЪЧНА АКТИВНОСТ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЕВРОДЕПУТАТИ;

18. РИСК ОТ ВЗЕМАНЕ НА ОБЩОЕВРОПЕЙСКО РЕШЕНИЕ ЗА БЕЖАНСКАТА КРИЗА В ПРОТИВОРЕЧИЕ С НАЦИОНАЛНИЯ НИ ИНТЕРЕС;

19. РИСК ОТ ПРЕВРЪЩАНЕ НА БЪЛГАРИЯ ВЪВ „ВХОДНА ВРАТА“ НА ЗНАЧИТЕЛНИ ПО ОБЕМ МИГРАЦИОННИ ПОТОЦИ;

20. РИСК ОТ ПОПАДАНЕ НА БЪЛГАРИЯ В ПЕРИФЕРНА И БУФЕРНА МИГРАЦИОННА ЗОНА;

21. РИСК ОТ ПРЕВРЪЩАНЕ НА БЪЛГАРИЯ В ПЪРВА СИГУРНА СТРАНА;

22. РИСК ОТ ВРЪЩАНЕ НА БЕЖАНЦИТЕ В ПЪРВАТА СТРАНА НА ТЯХНАТА РЕГИСТРАЦИЯ;

23. НЕВЪЗМОЖНОСТ ЗА ЕКСПУЛСИРАНЕ НА МИГРАНТИ ПРИ ПОЛУЧЕНО ПРАВО НА УБЕЖИЩЕ;

24. РИСК ОТ ПРЕВРЪЩАНЕ НА БЕЖАНСКАТА И МИГРАЦИОННА КРИЗА В ДВУСТРАНЕН БЪЛГАРО-ТУРСКИ ПРОБЛЕМ;

25. РИСК ОТ ИЗМЕСТВАНЕ НА ЗАЩИТНАТА ЛИНИЯ НА ЕВРОПА НА СРЪБСКО-БЪЛГАРСКАТА ГРАНИЦА;

26. РИСК ОТ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ ОТ СТРАТЕГИЯТА ЗА НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ;

27. НЕДОСТАТЪЧНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА МЕРКИТЕ ЗАЛОЖЕНИ В СТРАТЕГИЯТА ЗА БОРБА С РАДИКАЛИЗАЦИЯТА И ТЕРОРИЗМА;

Б. МИГРАЦИОННА И БЕЖАНСКА КРИЗА:

1.МИГРАЦИОННИЯТ НАТИСК Е НАЙ-ГОЛЯМОТО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО ПРЕД СИГУРНОСТТА ЗА БЪДЕЩЕТО НА БЪЛГАРИЯ И ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ;

2.РИСК ОТ РАЗШИРЯВАНЕ НА ПЕРИМЕТЪРА НА ЕВРО-СРЕДИЗЕМНОМОРСКА МИГРАЦИОННА СИСТЕМА ПО ПОСОКА НА СУБСАХАРСКА АФРИКА И ЦЕНТРАЛНА И ЮЖНА АЗИЯ;

3. МИГРАЦИОННИЯТ ПРОЦЕС - ОБЕКТИВЕН И ДЪЛГОСРОЧЕН РИСК ЗА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ НА БЪЛГАРИЯ

4. ЛИПСА НА ПЛАН „Б“ (РЕЗЕРВЕН ВАРИАНТ) ЗА СПРАВЯНЕ С МИГРАЦИОННАТА КРИЗА;

5. НЕТОЧНО И НЕПРАВИЛНО ОЦЕНЯВАНЕ НА МИГРАЦИОННИЯ НАТИСК И МИГРАЦИОННАТА ЗАПЛАХА В БЪЛГАРИЯ;

6. РИСК ОТ НЕПРАВИЛНО РАЗБИРАНЕ НА ОСНОВНАТА ПРИЧИНА ЗА МИГРАЦИОННИТЕ ВЪЛНИ;

7. РИСК ОТ НЕПРАВИЛНО ОРИЕНТИРАНА ПОЛИТИКА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА БЕЖАНСКАТА КРИЗА;

8. РАЗЛИЧЕН ПОДХОД ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО И КОНТРОЛА НА МИГРАНТСКИЯ ПОТОК;

9. НЕВЪЗМОЖНОСТ ЗА СПИРАНЕ НА МИГРАЦИОННИТЕ ПОТОЦИ;

10. РИСК ОТ ЗАВИШАВАНЕ НА МИГРАЦИОННИЯ НАТИСК;

11. РИСК ОТ ПОЯВА НА НОВИ БЕЖАНСКИ МАРШРУТИ;

12. ЛИПСА НА ОЦЕНКА ЗА БРОЯ НА НЕЛЕГАЛНАТА ИМИГРАЦИЯ ПРЕЗ БЪЛГАРИЯ

13. РИСК ОТ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА СПОРАЗУМЕНИЕТО ЗА НЕЗАКОННАТА МИГРАЦИЯ ОТ СТРАНА НА ТУРЦИЯ;

14. РИСК ОТ НЕКОНТРОЛИРУЕМО НАХЛУВАНЕ НА ГОЛЕМИ ЧОВЕШКИ МАСИ НА НАША ТЕРИТОРИЯ;

15. РИСК ОТ ЗАПЪЛВАНЕ НА КАПАЦИТЕТА НА БЕЖАНСКИТЕ ЦЕНТРОВЕ;

16. РИСК ОТ ПЕРИОДИЧНО ИЗБУХВАЩИТЕ БУНТОВЕ В ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА БЕЖАНЦИ;

17. РИСК ОТ ПОЯВАТА НА НОВИ И ВЪЗВРЪЩАНЕТО НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ. ЗАПЛАХА ОТ ЕПИДЕМИИ;

18. РИСК ОТ НЕПЪЛНОЦЕННА ИНТЕГРАЦИЯ И ПОЯВА НА КРИЗА В БЪЛГАРСКАТА НАЦИОНАЛНА ОБЩНОСТ;

19. ЛИПСА НА НЕОБХОДИМО ПОСТОЯННО ДЕЙСТВАЩО ЗВЕНО НА УПРАВЛЕНСКО НИВО С АНАЛИТИЧНИ И КООРДИНИРАЩИ ФУНКЦИИ;

В. КРИМИНОГЕННИ РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ:

1. РИСК ОТ СВЪРЗВАНЕ НА МИГРАНТСКИТЕ ПОТОЦИ С ПРЕСТЪПНОСТТА;

2. РАЗВИТИЕ НА МОЩНА ТРАНСГРАНИЧНА ОРГАНИЗИРАНА ПРЕСТЪПНОСТ;

3. ФОРМИРАНЕ НА ОРГАНИЗИРАНИ ПРЕСТЪПНИ ГРУПИ;

4. РИСК ЗА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ, СВЪРЗАН С ОБЕЗЛЮДЯВАНЕ НА ПРОСТРАНСТВА;

5. РИСК НА НАША ТЕРИТОРИЯ ДА СЕ УСТАНОВИ УСТОЙЧИВА ИНФРАСТРУКТУРА НА МЕЖДУНАРОДНАТА ОРГАНИЗИРАНА ПРЕСТЪПНОСТ;

6. РИСК ОТ НАХЛУВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ НА ВЪОРЪЖЕНО ФОРМИРОВАНИЕ;

7. УСТАНОВЯВАНЕ НА ПСЕВДО-ПАЗАР НА УСЛУГИ, СВЪРЗАНИ С МИГРАЦИОННАТА КРИЗА;

8. ОПАСНОСТ ОТ „УТАЕЧЕН ЕФЕКТ“ В СФЕРАТА НА ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ И КОРУПЦИЯТА ДОРИ И СЛЕД УРЕГУЛИРАНЕ НА БЕЖАНСКАТА КРИЗА.

9. ГЕНЕРИРАНЕ НА СЪЩЕСТВЕН И ПОСТОЯНЕН ФИНАНСОВ РЕСУРС ЗА ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ И НЕЛЕГАЛНАТА ИКОНОМИКА;

10. ПРОЦЕС НА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА МЕСТНИ БАНДИТСКИ ГРУПИ КЪМ ПАРАВОЕННИ СТРУКТУРИ;

11. ИЗМЕНЕНИЕ НА ПРОФИЛА НА МИГРАНТИТЕ;

12. ПРОМЯНА В ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТТА НА ТЪРСЕНЕТО;

13. РИСК ОТ КРИМИНАЛИЗИРАНЕ НА МИГРАНТИТЕ;

14. РИСК ОТ РАДИКАЛИЗАЦИЯ;

15. РИСК ОТ НАВЛИЗАНЕ НА ВЕЧЕ РАДИКАЛИЗИРАНИ ЛИЦА НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТРАНАТА;

16. РИСК ОТ РАДИКАЛИЗИРАНЕ НА МИГРАНТИ, КОИТО НЯМАТ РАДИКАЛНА НАГЛАСА;

17. РИСК ОТ РАДИКАЛИЗАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ;

18. РИСК ОТ РАННА РАДИКАЛИЗАЦИЯ В БЪЛГАРСКИ УЧИЛИЩА СРЕД МАЛЦИНСТВЕНИ ГРУПИ;

19. РИСК ОТ РАЗШИРЯВАНЕ ТЕРИТОРИЯТА НА РАДИКАЛНИЯ ИСЛЯМ;

20. РИСК ОТ СВРЪХ РЕЛИГИОЗНОСТ И МАЛЦИНСТВА С КРАЙНИ ВЪЗГЛЕДИ;

21. РИСК ОТ ТРАНЗИТ НА ТЕРОРИЗЪМ;

22. РИСК ОТ ИНФИЛТРИРАНЕТО НА ОТДЕЛНИ ТЕРОРИСТИ В БЕЖАНСКИЯ ПОТОК;

23. РИСК ОТ ЗАВРЪЩАНЕТО НА ДОБРОВОЛЦИ ОТ РЕГИОНА, УЧАСТВАЛИ ВЪВ ВОЕННИТЕ ДЕЙСТВИЯ В СИРИЯ И ИРАК;

24. РИСК ОТ ПРЕМИНАВАНЕ НА ОБУЧЕНИ БОЙЦИ ЧРЕЗ БЕЖАНСКИЯ ПОТОК;

25. РИСК ОТ ПОЛИТИЧЕСКА КОРУПЦИЯ;

26. КОРУПЦИОНЕН НАТИСК ВЪРХУ ОТГОВОРНИТЕ ДЪРЖАВНИ СТРУКТУРИ;

27. РИСК ОТ ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ПРОЦЕСА НА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЕ И НА ДЪРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ;

Г. ДРУГИ РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ:

1. РИСК ОТ КОНФРОНТАЦИЯ И НЕТЪРПИМОСТ НА ЕТНИЧЕСКА И РЕЛИГИОЗНА ОСНОВА ВЪТРЕ В ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩЕСТВА;

2. РИСК ОТ ПРЕЕКСПОНИРАНЕ И СИЛНО ПОЛИТИЗИРАНЕ НА БЕЖАНСКАТА И МИГРАНТСКАТА КРИЗА;

3. РИСК ОТ ЕСКАЛАЦИЯ НА ПОПУЛИЗМА И НАЦИОНАЛИЗМИТЕ;

4. БЕЗОТГОВОРНО ГОВОРЕНЕ ОТ МЕДИИ И ПОЛИТИЦИ. РИСК ОТ ПОЛИТИЗИРАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЖАНСКАТА КРИЗА;

5. РИСК ОТ ЕСКАЛИРАНЕ НА НАПРЕЖЕНИЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО, ПОРАДИ ЛИПСАТА НА АКТУАЛНА И НАВРЕМЕННА ИНФОРМАЦИЯ;

МЕРКИ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

1. ЕС АКТИВНО ДА УЧАСТВА В УСИЛИЯТА НА МЕЖДУНАРОДНАТА ОБЩНОСТ ЗА УМИРОТВОРЯВАНЕ НА БЛИЗКИЯ ИЗТОК И СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ;

2. ЗАДЪЛБОЧАВАНЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО ПО ОБЩАТА ЕВРОПЕЙСКА ОХРАНА НА ВЪНШНИТЕ ГРАНИЦИ НА ЕС;

3. РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО;

4. УКРЕПВАНЕ НА ВЪНШНИТЕ ГРАНИЦИ НА ЕС, КАТО АЛТЕРНАТИВА НА ВЪТРЕШНОТО ФРАГМЕНТИРАНЕ;

5. ГРИЖАТА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА БЛИЗКИЯ ИЗТОК И ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА МИГРАНТИТЕ ДА НЕ ДОВЕДЕ ДО ОГРАНИЧАВАНЕ НА ФИНАНСИРАНЕТО ЗА БАЛКАНСКИТЕ СТРАНИ;

6. СЪЗДАВАНЕ НА ЕДНА БАЛКАНСКА ВИШЕГРАДСКА ГРУПА;

7. ДА СЕ ПРЕКРАТИ НЕДАЛНОВИДНАТА И НЕПОСТОЯННА ПОЛИТИКА НА ЕС КЪМ СТРАНИТЕ ОТ ЗАПАДНИТЕ БАЛКАНИ;

8. ПРОАКТИВНА ВЪНШНА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОДПОМАГАНЕ НА ОБЩОЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКОТО УКРЕПВАНЕ НА ЗАПАДНИТЕ БАЛКАНИ;

9. АКТИВИЗИРАНЕ НА БЪЛГАРИЯ В РЕГИОНАЛЕН ПЛАН В ТЪРСЕНЕ НА РЕГИОНАЛНИ ПОДХОДИ И СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА СПРАВЯНЕ С КРИЗАТА;

10. ПО-АКТИВНА ВЪНШНА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ СПРЯМО ДЪРЖАВИТЕ ОТ ЗАПАДНИТЕ БАЛКАНИ В ДВУСТРАНЕН ПЛАН, ВКЛЮЧИТЕЛНО ТЯСНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ЛИНИЯ НА СПЕЦИАЛНИТЕ И ПОЛИЦЕЙСКИ СЛУЖБИ;

11. СИНХРОНИЗАЦИЯ И НА ТЕХНИЧЕСКО, И НА ПОЛИТИЧЕСКО НИВО МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И АВСТРИЯ;

12. АКТИВЕН ПОЛИТИЧЕСКИ ДИАЛОГ С ТУРЦИЯ ПО ЦЕЛИЯ СПЕКТЪР ДВУСТРАННИ ВЪПРОСИ (СВЕЖДАНЕТО НА ДВУСТРАННИТЕ ОТНОШЕНИЯ ЕДИНСТВЕНО ДО ПРОБЛЕМИТЕ С БЕЖАНЦИТЕ ПОСТАВЯ БЪЛГАРИЯ В НЕИЗГОДНА ПОЗИЦИЯ);

13. ФОРМИРАНЕ НА ОБЩОЕВРОПЕЙСКО И СОЛИДАРНО РЕШЕНИЕ НА БЕЖАНСКАТА И МИГРАЦИОННА КРИЗА;

14. ЕС ДА ФОРМИРА СОБСТВЕНА И ЕДИННА МИГРАЦИОННА ПОЛИТИКА;

15. УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО И МЕЖДУНАРОДНОТО МИГРАЦИОННО И БЕЖАНСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО;

16. ИКОНОМИЧЕСКО И ПОЛИТИЧЕСКО УКРЕПВАНЕ НА ДЪРЖАВИТЕ, ГЕНЕРИРАЩИ БЕЖАНСКИ ПОТОК;

17. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПЛАН „Б“ ЗА СПРАВЯНЕ С МИГРАЦИОННАТА КРИЗА;

18. ИЗГРАЖДАНИ ЗОНИ ЗА СИГУРНОСТ ИЗВЪН ЕВРОПА;

19. НОВ „ПЛАН МАРШЪЛ“ ЗА АФРИКА;

20. ПРОМЯНА НА ДЪБЛИНСКИЯ РЕГЛАМЕНТ, СЪОБРАЗЕНА С НАЦИОНАЛНИЯ НИ ИНТЕРЕС И СЪБЛЮДАВАЙКИ ПО-СПРАВЕДЛИВО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ТЪРСЕЩИТЕ УБЕЖИЩЕ В ЕВРОПА;

21. ВРЪЩАНЕ НА Т.НАР. НАНСЕНОВ ПАСПОРТ - МЕЖДУНАРОДНО ПРИЗНАТ ДОКУМЕНТ ЗА ПЪТУВАНЕ;

22. ПОСТАВЯНЕ НА КАТЕГОРИЧНОТО УСЛОВИЕ ОЩЕ ПРИ ВЛИЗАНЕ В ЕС, ЧЕ ПРАВОТО НА УБЕЖИЩЕ В ЕС НЕ ВКЛЮЧВА ИЗБОР НА СТРАНА ЗА УСЯДАНЕ;

23. СЪЗДАВАНЕ НА ОБЩОЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ГРАНИЦИТЕ НА ЕС, БОРБА С ТЕРОРИЗМА И КОРУПЦИЯТА;

24. СПОРАЗУМЕНИЕ МЕЖДУ ЕС И АФГАНИСТАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МИГРАНТСКИТЕ ПОТОЦИ;

25. СПЕШНО ПОСТИГАНЕ НА НАЦИОНАЛЕН И ЕВРОПЕЙСКИ КОНСЕНСУС ПО БЕЖАНСКАТА И МИГРАЦИОННАТА ПОЛИТИКА;

26. ПРОАКТИВНОСТ НА БЪЛГАРИЯ ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКА МИГРАЦИОННА ПОЛИТИКА;

27. ПРОАКТИВНА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ И ЕС В СТРАНИТЕ НА ПРОИЗХОД;

28. РАЗРАБОТВАНЕ ОТ СТРАНА НА БЪЛГАРИЯ НА ВЕРСИЯ НА ОБЩОЕВРОПЕЙСКАТА МИГРАЦИОННА ПОЛИТИКА;

29. БЪЛГАРИЯ ТРЯБВА ДА ИЗРАБОТИ ЦЯЛОСТНА МИГРАЦИОННА ПОЛИТИКА;

30. ИЗУЧАВАНЕТО НА ОПИТА НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ОТДЕЛНИТЕ СТРАНИ;

31. ВРЕМЕННО ОТЛАГАНЕ НА ПРОЦЕСА ЗА ВКЛЮЧВАНЕ НА Р. БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ В ШЕНГЕН, С ЦЕЛ ДА НЕ СЕ ПРЕНАСОЧИ МИГРАНТСКАТА ВЪЛНА КЪМ ТЕЗИ ДВЕ СТРАНИ;

32. ИЗГРАЖДАНЕ НА ТРАНЗИТНИ ЗОНИ ИЛИ ЦЕНТРОВЕ ЗА ОБРАБОТКА В ПРИГРАНИЧНИТЕ РАЙОНИ;

33. УСИЛВАНЕ НА ГРАНИЧНИЯ КОНТРОЛ;

34. ИЗГРАЖДАНЕ НА ПОГРАНИЧНА И СПЕЦИАЛИЗИРАНА ИНФРАСТРУКТУРА – ТЕХНИЧЕСКО, КАДРОВО И ФИНАНСОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ;

35. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ГОРНА ГРАНИЦА ЗА ПРИЕМ НА БЕЖАНЦИ ЗА ГОДИНА;

36. ДИСЦИПЛИНИРАНЕ НА МИГРАЦИОННИЯ ПОТОК;

37. РАЗБИВАНЕ НА ГОЛЕМИТЕ МИГРАНТСКИ МРЕЖИ И ПОСТАВЯНЕТО ПОД КОНТРОЛ НА МАЛКИТЕ МИГРАНТСКИ МРЕЖИ;

38. ИНТЕГРАЦИЯ НА МИГРАНТИТЕ;

39. РАЗВИТИЕ НА КРАЙГРАНИЧНИТЕ ТЕРИТОРИИ;

40. СЪЗДАВАНЕ НА СОБСТВЕНИТЕ ДУХОВНИ КАДРИ;

41. ФИНАНСИРАНЕ НА МЮСЮЛМАНСКОТО ВЕРОИЗПОВЕДАНИЕ В БЪЛГАРИЯ;

42. СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА „ГЕТАТА“ И РОДОПИТЕ;

43. РАЗРАБОТВАНЕ НА ЕФЕКТИВНА ИНФОРМАЦИОННА КАМПАНИЯ ЗА ОБЕКТИВНО ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВОТО ЗА БЕЖАНСКАТА И МИГРАЦИОННАТА КРИЗА;

44. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПОСТОЯННО ДЕЙСТВАЩО ЗВЕНО НА УПРАВЛЕНСКО НИВО ЗА ИНТЕГРИРАН АНАЛИЗ И ПОДХОД ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА МИГРАЦИОННИЯ НАТИСК И МИГРАЦИОННАТА ПОЛИТИКА;

45. ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА КАДРИТЕ В ОБЛАСТТА НА МИГРАЦИОННАТА ПОЛИТИКА;

46. ВКЛЮЧВАНЕ НА МИГРАЦИОЛОГИЯТА В УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ЗА ПОДГОТОВКА НА КАДРИ В ОБЛАСТТА НА СИГУРНОСТТА.

VII. ИЗВОДИ

Въз основа на извършените анализи на определените стратегически документи, доклада за национална сигурност на Република България през 2015 г. и от изказаните становища на експерти в организираните от ЦППКОП кръгли маси и публикации от медийния печат, могат да се направят следните обобщени изводи:

1. Идентифицираните рискове и заплахи, съдържащи се в тематичните стратегически документи и/или в доклада за състоянието на националната сигурност на Република България през 2015 г. са актуални и релевантни към проблема, произтичащ от бежанската криза. Това обстоятелство се потвърждава и от посочените от експертната общност рискове и заплахи за националната сигурност, произтичащи от бежанската вълна.

2. При изследване на пълнотата на рисковете и заплахите за националната сигурност, свързани с бежанската вълна, чрез извършения сравнителен анализ се установиха нови проявления на рискове и заплахи към вече съдържащите се в изследваните тематични документи. Тези нови акценти на рисковете и заплахите, произтичат от конкретния характер на темата на изследване - „Рискове за националната сигурност, произтичащи от бежанската вълна в Европа“, както и от посочените от експертната общност конкретни формулировки на рискове и заплахи.

3. От настоящото изследване може да се направи заключението, че управлението на държавата на политическо ниво е предприело необходимите и навременни мерки за стратегическото очертаване на рисковете и заплахите, произтичащи от бежанската и миграционна криза, както и е разписало мерки за тяхното неутрализиране.

4. Принципна слабост и възможен риск съществува при изпълнението на стратегическите документи - обуславящи се от непредприемането на необходимите действия на политическо и административно ниво по изпълнение на заложените дейности и мерки. За ефективното изпълнение на набелязаните политики е необходимо да се насочат усилията в посока – изготвяне и изпълнение на стратегическите планове, както и обезпечаване на заложените в тях мерки, чрез финансово, кадрово, техническо осигуряване и контрол на всички нива на държавното управление.